

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavssa Helvetica Orthodoxae Fidei

Murner, Thomas

Lucernae, 1528

VD16 M 7034

Acta Secvnda Pars Badensis Dispytationis actorum doctoris Iohannis Fabri,
a Murnero in summa[m] co[m]pendio quoda[m] redacta, ne legentibus sit
onerosa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29525

A C T A
SECUNDA PARS
BADENSIS DISPUTATIONIS
actorum doctoris Iohannis Fabri, a Mur-
ro in summā cōpendio quodā redacta,
ne legentibus sit onerosa.

POST EXPLETAM DOCTORIS ECKII
responsionem. Secundo loco cathedrā conscēdit D. Iohannes Faber in sex articulis (ut Heluētij ante promiserat) cum Zwinglio congressurus. Quia tamen Ulrichus Zwinglius suae famae & doctrinae, turpi dumtaxat fuga consulit, de hac Faber in confesso multa conquestus, atq; lamētis eius est aufugia prosequutus, uiro suā perfidiā exprobrat, quippe quod eum, ceterosq; bonos uiros in hanc disputandī palestram prouocarit, & iam praeter spem omnium non solum nos, sed & uniuersos Heluētios quos sua improba doctrina seduxerat, eius absentia fefellisset, iamq; delitesceret, suaeq; doctrinae tanto deesset, ut eam defensurus, in tanta dicēdi libertate concessa, & in tanta securitate & saluo cōductu praestitis, coram adparere, & suae fidei rationē reddere non auderet. Ne autē ob eius perfidissima profugia, Heluētij qui supersunt catholici, & qui Zwingliana uerena adhuc enā imbiberūt, incogitantes aut imprudentes ab eo in futurū, similiter ut Thuringij inficerent & ab uniuersali ecclesia catholica desciscerēt, librū a se editū in falsam & hereticā Zwinglij doctrinā, duodecim uiris cōsularibus Heluētiorū praesentibus in manus tradidit, pollicitus se acturū, ut mox oportunitate accepta, eundem expressione inuulgaret, & quae cum Zwinglio praesentiter accoram facturus fuerat, uera facere spondebat libri sui publicatiōe quod & fecit. Ne autē illius libri prolixitas a legendo quēq; deterreat, afficiatq; tedio, aut certe quae in disputatione Badensi acta sunt, ignota supprimant, in summā redactum

D. IOHANNIS FABRI.

daetum eundē librū præsentibus adiunximus. Quibus uides
re possit ueritatis amator, quid inter Bernensem hereticā in-
doctā & asininā disputationē, & Badensem catholicā intersit
discriminis, utriusq; em̄ & gesta & acta expressiōe inuulgare
germano & latino eloquio in anio mihi est, ut cadens nō nobis
sed sibi cadat, & q̄stat suo stet dño in uia salutis æternæ amen.

PRIMVS ARTICVLVS.

Dogmata & scripta Vlrichi Zwinglij ex spiritu uerita-
tis esse non possunt, quia sibi met ut lux & tenebræ, ue-
rum & mendatiã contradicunt.

Præfatus igit̄ multa ex sacris literis, de diuino spiritu, qđ unis-
tatis, ueritatis, doctrinæq; sibi minime contradicentis sit spi-
ritus, sed sanæ, concordis, unanims dogmatis & fidei sit do-
ctor & inspirator, ad Zwinglianas post hæc cōtradictiones
desectit orationē. Concludens ob id Theodidactū esse non
posse, prout se crebro iactitarat, quasi huius articuli rem oēm
hoc silogismo absoluisset. Omnē doctrinā sibi met contrariā
ex spiritu ueritatis nō esse, sed Zwingliana doctrina sibi met
est aduersa & cōtraria, ergo ex ueritatis spiritu esse nō potest.

Ad minorem probandam diuertit, triginta septem loca ex
Zwinglij libellis citat, folia & lineas dinumerans, ut inuentu
res fiat ipsa facilior. In quibus uerbis lucidis & apertis Zwin-
glius ipse in sacramēto eucharistiæ uerū fatetur Christi Ihesu
corpus & sanguinē itidem uerū cōtineri, & Christiane credi.
Mox xxviiij. loca alia simili dinumeratione quotans subijcit,
ubi in eucharistia similib⁹ claris uerbis tropū adserit, corpus
Christi uerū & eius sanguinē ibi haberi negat, panem esse pi-
storii docet, & uinū uerū illic cauponat. Quis igitur tam erit
cum Horeste furibundus, qui suæ salutis causam in hūc uirū
uariū reijciat, qui seipsum etiam proprijs ad hoc editis scriptis
euincit, aliquando fuisse mendacem. Consule queso in libro
suarū cōclusionū decimā octauā, in qua fidem tenet & docet
ecclesiæ catholicæ, quā nūc suo tropo & pane pistorio totam

A C T A

ab imis fundibus euertit, quasi certe egregium sit magisteriū panem panem, uinum uinum docere, quod non ignorat etiam caupo quicumq̃.

Ad quā contradictionē diluendā, colorandā, fucandam ait se prudentis dispensatoris munus exequutū, quippe quibus adhuc in fide teneris lac primo dederit, adultos aut̃ paucis solidiore cibo, quasi mendatia lac fuerint, ex quibus solidus Christianorū cibus in adultis coagulet̃. Hoc idem Christum in discipulis fecisse mentitur, digētera. Iam multa habeo uobiscum loqui, sed non potestis portare modo, spiritus aut̃ sanctus &c. quasi discipulos incapaces mendatijs imbuerit, ut hunc odorem seruariet, noua testa diu, & solus post haec spiritus sanctus his mendatijs ueritatem super aedificauit.

Aliam uariādi præbet rationem, quod primo margaritas noluit offundere porcis, ergo margaritę sua prima fuisse mendacia, & sui Thuregij porci de suis mendatijs & siliquis saturati. Vltimam refert prioribus haud acceptiorem rationem, quod tempori non causę inseruierit, quasi uel ullum sit tempus in quo mentiri liceat, & id quidem in re salutem animę concernenti. Quid sit quis illo mendatijs tempore ab hac uita migrasset. Si aut̃ causę non inseruierit, quę nam hæc est Christiana causę mendatijs exorsa, falsitate adolescens, & tandem ueritate increfcens, fortassis ex falso uerum, Aristotelis regula elicere didicit, non tamen in schola Christi, ubi sola ueritas ipsa triumphat omni falsitate etiam offitiosa explorata & cispulsa.

Nihil absq̃ literis scriptis credendum, tenendū Zwinglius docet, cui mox contradicēs pleraq̃ tenenda astruit, neq̃ exemplo neq̃ literis demandata.

Alijs quoq̃ contradictionum præceptis, suos fideles imbuit Zwinglius. Nihil scilicet ab eis credendū quod in Biblia non aperte scribat̃, hinc Faber septem ex eius scriptis loca allegat, in quibus hoc ipsum pertinaciter & mordicus astruit atq̃ tenet.

D. IOHANNIS FABRI.

net, adeo quod credere nolit Christum in cœlum oculos ele-
uasse ante sui corporis consecrationem, canone id referente,
neq; diuam Annam marie uirginis matrem eandem ob causam,
reijcit quoq; uniuersa hac lege, quæ uel patres conscrip-
sere, uel concilia determinauerunt.

Mox legem quam met ipse tulerat oblitus, laudat symbolū
post euangelicā lectionem in missa decantari, in libro suo de
canone missæ, cuius tamen nulla extat scripta, quod menda-
citer ait in altera synodo Nicena æditū, quū synodus prima
hoc ediderit aduersus Arrianos, reiecto ueteri canone, nouū
consuit, quē & ipsum utcunq; a se consilariū tandē (uniuersas
nūllas aspernatus) reiecit. Credendū nobis adserit apostolos
fuisse baptisatos, in lib. de ue. & fal. relig. & si scriptū non ha-
beamus. Item eodē ait puerulos baptisandos, & in Apologe-
tico dicit nono post Christi mortē anno, Matthæi euangelium
conscriptū, Iohannē baptistā dicit baptisatū. Apostolos item
puerulos baptisasse, Sabbathū in diem dñicū transmutatū, in
lib. expositionis articuloꝝ dies, natalis Christi, Steffani, An-
nunciationis Mariæ, Iohānis Baptistæ, Petri & Pauli censet
feriandos, etiā rationib⁹ additis. Baptismū puerorū in aposto-
lorū tempora reijcit, Nouam & inauditā fecit baptisandi for-
mam, contradicendo diabolo, puerū uestit indusio candido,
multū id generis tenens, astruēs, & docens prius neq; exem-
plo neq; scripturis tradita, quæ Faber noster xxxiiij. locis cō-
plexus est, & ex eius libellis nota fecit. Cui ergo hæc non sub-
olet aperta contradictio, absq; literis multa docere, & tenen-
da credere, ac pertinaciter (ut solent hæretici) Christianam
indolem imbuere, nihil credendū nisi quod aperte nobis lite-
ra depingant, & scribentis manus figuret.

In credendū clamat libertatē, consciētias cupit haberi li-
beras, quas tamen paulo post publicis iudicijs coercet.
Ingens apud Zwinglianos aboritur cōcertatio, ad fidem ne
cogendus quis sit, an dimittēdus in suæ conscientię libertate.
Sensit

A C T A

Sensit aliquādo Zwinglius peminē cogendū, Paulū ad hoc testem citans ad Timoth. ut fideli doctrina uincant. Suos extollit & in astra fert Thuricen. qd' ad credendū haecenus nullum impulerint, quippe quod se conscientiarū dños non esse non ignorarint, in quiete poeta, Caesar in hoc potuit iuris habere nihil. Papistarū tyrannidē Neronis & Domitiani adserit infestioem, quod ad credendū etiam publicis iuditijs fideles exterminet xvi. locis a Fabro allegatis, libere credendi facultatem inculcat atq; persuadet, Cuius in alijs quoq; locis quinq; a Fabro allegatis immemor, fidei iuditiū in ecclesiā am reijcit. i. Corinth. xiiij. cuius ait & clauis esse, Iohan. xxi. Nec ullo modo ferendū, ut singulis capitibus ea libertas permitteretur, in fide scilicet credere quicquid praesumpserint, futurum ratus ut in multas partes unus etiam parochus abeat. Crederenolentes ex natali solo relegat, ora claudenda praecipit, & uirga ferrea arcendos consulit.

Baptisandi forma apud Zwingliū contraria & incerta. Docuit aliquando in nomine patris & filij & spiritus sancti baptisandū, posteaq; uero ab fornace græculas aliquot uoculas delampserat, ex græci sermonis proprietate, quā p' antiphrasim (ut Lutherus inquit) optime callet, baptisandū ait in nominibus patris & filij & spiritus sancti, quod tē fecere ante annos mille quadringentos, Valentiniani heretici Hyrenæo teste. Cuius contradictionis loca etiam in suo libro Faber libeliter quotat, Zwinglij uerba candide dinumerans.

Triginta milibus florenis mentitur Zwinglius Badensem disputationem ab Heluetijs emptam fuisse.

Probe Zwinglius dum adhuc sanæ mētis fuerat, Christiana docuit modestia fidei causas tractare scripturis, & nullis uel iniurijs uel scōmatibus res diuinas agēdas ad Pomeranū, & in Antibolo ad Emserum scribens, cuius modestiæ (postea quam a sana mente deciderat) oblitus, fere omnes suos libros eiuscemodi

D. IOHANNIS FABRI.

eiusmodi conuictioꝝ stercoreis, fannis, mendatijs, & foecibus conspurcauit, non solū in Pont. Max. & episcopos inuectus, uerū & in sui natalis soli Scultetos, Ammannos & retores, euentus scilicet eos xxx. mille florenis receptis, per motos atq; corruptos disputationē in Baden subornasse, qđ nec ipse usq; in præsens uerū facere potuit, neq; ull^o mortaliū cognoscere huius summe florenorū datorē neq; receptorem.

Reuelanda mysteria & non reuelanda
utrumq; tenet & adserit Zwinglius.

Hegenwalt quidā Thuricensis colloquij descriptor, egregie germanus sycophanta & asinus miris cōuictijs Fabrū infectat quod sacrarū literarū mysteria & secreta non palam prodēda scripsisse ferebat, quū tamen Zwinglius Heluetijs scribens mysteriū sui pistorij panis, ut margaritas porcis & sanctū canib^{us} ab initio pfundendū noluerit. Vide Fabrū quottantem.

Sophistam agit, quum a Sophistis ca-
uendum undiq; moneat.

Non scitent uerū exundant libelli Zwinglij, sophismata ut uirus lethiferū in sacris literis uitāda, quæ ipse ridiculus in locis fere infinitis interserit, & pueriles ineptias ac fallatias suis quaternionib^{us} infertit. Vnū exempli causa recensuisse plus nimio Zwinglius enumerat in illa asinina disputatione Bernensib^{us} ubi ad Benedictū Burgouwer Iohan. vi. caput hoc sophismate inuoluit & obnubilat. Panis quem ego dabo caro mea est, quā ego dabo pro mundi uita, claudere uolens carnē Christi pro mundi uita in cruce datā hunc esse panem de quo in priori puncto, de quo ridiculo & stulto elencho sophistico absoluto Osiander suā inertia irrisurus, talē se in scholis dum adhuc puer erat, utcunq; ludendo & nugando fabricasse ait. Quicquid heri emisti hodie comedisti, carnes crudas emisti, ergo crudas comedisti, indignā putans a substantia in quantitatē uel qualitātē subsumptionē, non solū recto ordine, sed & regressione. Hic est Achilles & irrefragabile argumētum

A C T A

suum quo Christi corpus ex sacramento pepulit, & a sancta matre ecclesia pellēs in cœlum ad dextram patris ita locauit, ut neq; hic esse in eius sit potestate, inde tamen uenturus iudicare uiuos & mortuos, licentiā fortasse ueniendi ab alio quo piā sibi permissa. Audiat Lutherū suū si Osiandrū respuat de suo sylogismo, id est de Zwingliana prudentia ludentem Christi corpus pro nobis traditum fuit uisibile, sed in sacramento si esse debet, oportet ut uisibiliter ibi sit &c. Nunquid omni est miseratione dignū (inquit) ex his talibus nugis aperta & clara Christi uerba denegare, Hoc est corpus meū, hæc si in scolis puer lucret, uapularet, si inter sophistas magister asinus uocaret. Vides hic & Lutherū sentire Bernensi disputationi asinos præfuisse, sed & nebulones, ait em̄, *Das heist sophistisch vnd diebisch handeln in worten gottes* / hæc ipse. Taceo quod in uerbo est, sophistā agit, est pro significat accipi in uerbis istis, Hoc est corpus meū, sed quia ad Bernensem disputationē reprobandā pgit intentio, transeo cōsultus.

Sanguinem Christi siue calicem testamentum esse & negat & affirmat.

Francorū regi audaculus librū dedicat, quē librū ob id Christianissimū nominat, quia ad regem Christianissimū scriptus sit, quasi principis merito librū bene meritū somniet, in quo calicem, Christiq; sanguinem nordicus ex euangelio Luca testamentū astruit, ex græco uerbulo poterion, quod ab alio quo mendicauit, probans. Hinc consequentiā format sacrificium esse non posse quod testamentū sit, & si ab initio memoriam dumtaxat appellarit, uelit tamen in hoc Luthero libēter cedere testamentū nominanti, in eo tamen regali libro, quia regi scriptus sit, uel certe libro subulco, si ad subulcū scriptus fuisset, sanguinē Christi abusiue testamentū nominari dicit, & in Coronide neq; calicē testamentū esse finit, sed solū peccatorū remissionem nouū docet esse testamentū. Adeo non nouit uir ille uariū ater & albus, in quem portum se recipiat.

nisi

D. IOHANNIS FABRI.

nisi sua mendacia etiã regibus faciat esse manifesta. Magistrũ certis in libellis se nominari deprecãt, & solũ Christũ magistrũ fateẽ, in sexcẽtis alijs locis se magistrũ met ipse nominat.

Annis aliquot elapsis suis libellis in frontem Christum depinxit suos euangelicos inuitantem Matth. vi. Venite ad me omnes qui laboratis &c. qui iam omniũ imaginum hostis factus, neq; suum Christum uocantem ultra figurare permittit, adeo sibi nihil est magis commune cum Christo.

In causis euangelij iudicandũ censet & non iudicandũ. Iudiciũ ferre & in euangelij causis pronuntiare ad ecclesiã ait pertinere, quod nisi fieret, opinaret quiscq; noua etiã singulis dõibus, & turbarent quæ semel bene determinata sunt, hoc apostolũ uult intellexisse his uerbis, quãdo dicebat cæteri dii iudicent, sex locis allegatis Faber ostẽdit, ubi in sacras literas iudiciũ & censurã defert ecclesiã, & non solũ ecclesiã, sed omnibus etiã Christo fidelibus, sicut Thuregij fidei suæ causas ducentis uiris permisit, iuxta xi. loca dinumerat, eiusq; ppria uerba citat, in quibus aperte & clare nõ uult ab ullo homine, non a doctoribus, concilijs, pontificib⁹, uniuersitatibus, sed neq; ab ecclesia iudicari, sic agit incertis & uagat in cõtrarijs.

De uita monastica in suis cõclusionib⁹. Non te turbet (inquit) tu probe uir ordinis, in cuculla em nõ nescio multas & quidẽ optimas cõsciẽtias esse, quæ iuxta doctrinã Christi uitã habet bene institutã. Id si uerũ est, quur uniuersos bonos pariter & malos deleuit. In p̃mptu tñ causã est ut eos: bona tẽporalia furaret res hæc clarior est, quã qd' ab ullo negari possit.

Euangeliũ dicit in sanguine fundamenta prima iecisse, sanguine creuisse, ac tandem in sanguine purgandum fol. clxxij. cõclusionũ suarũ quibus tumultuandũ docet, & seditionib⁹ in reges & principes exclamandũ, & tamen in plerisq; alijs locis a Fabro ibi nominatis ab omni tumultu cauendũ suadet.

Omnes Christianos passim sacerdotes cõsecrat, & in libro de officio prædicantis oppositum docet, uide Fabrum.

A C T A

Denoie sacramēti uariat, de fractiōe panis ambigit & fluctuat, de poenitētia neq; sibi cōstat, noua testamēta expressa emēdabat, q̄ plus mille locis corrupta sunt atq; deprauata.

Esūm carniū nullo tempore ait interdictū, quem tamen scandali caussa certis diebus prohibet.

Voluntatem item esse liberam, quam alijs in locis diuina prouidentia tolli docet, imagines ex ecclesijs sustulit, uerum lapideas atq; ligneas, aureis tamen & argenteis misertus est.

Ōm̄o citat Faber loca, quibus ueritatē adserit nullo modo tacendā, quum tamen in sua excusatione ad Cantones in Baden eandē aliquātiō taceri posse astruat, quod & ipse quinq; annis fecit in opinione pistoriū panis. Pro peccatis satisfaciendum negat in libro conclusionum suarum, cuius oppositum docet in lib. de uer. & fal. rel. Hominū doctrinas ex toto aspernat, & alijs in locis acceptat. Laudat ecclesiasticas uestes, quippe quod Christi passionem præsēntent, quas tamen in prophanos usus omnes furto abstulit.

Petrum apostolorū caput facit paulo post pedes, missam alterat & canonem post ut idolatriā abominatur. Sub utraq; specie cōmunicat, post in pistorio pane Christū præbet neutram speciem habentem. Taceo eius inconstantes sermones, de ecclesiarum dedicationibus, ueteris testamenti abrogatione, ceremonijs, baptismo, quæ omnia per longum Faber ipse persequitur, sed quid nobis de his suis nugis quibus consueuit has suas technas & mendatia fabre consuere.

SECUNDA PARS DOCTORIS

Fabri, euangelicos hæreticos inter se dissentire, & nec sibi ipsis constare.

Altera parte centum quinquaginta locos dinumerat Faber, quibus Zwingliū cum suo Luthero sic confert, ut ex diametro alterū apertō Marte cerneret alteri repugnare, contradicere, reluctari. Nec operæ precium duco (quod nihil utilitatis

D. IOHANNIS FABRI.

utilitatis conferat legenti) prolixiore sermone, illas eorum contradictiones explicare, paucis enim uerbis absolui non possent, præstitisset ergo domesticam inisse concordiam, & iam tum alios in Christianam concordiam inuocare.

Quibus tamè explanate secundo cōscriptis, allegatisq; eorum proprijs uerbis, nouem articulos congeffit, in quibus non solum Zwinglius & Lutherus Thuregiū & Wittenbergū sibi inuicem aduersant & dissentiunt, sed unius muri ciues Thuregijs, scilicet cum Thuregijs & cum ipso Zwinglio eorum pontifice ac præceptore, ut non subobscurè omnes intelligant, tantam eorum inconstantiam ad uere fidei causam tantū pertinere, quantum ad luctū cythara confert, ut nec dubitari possit, ne minem se illis credere posse, quippe quod neuter inter se alteri credat. Nihil est em̄ ibi ommissum, quod ad deploratorum hominum uarietatem non faciat, ita uicissim uideres alterum in alterū debachari & dissidere, & id quidem in re grauissima. Sicut em̄ quōttidie inter eos existūt noua dogmata, ita quotidie exoriūtur noua dissidia. Quis ergo auscultabit quæ tantō dissensu docent homines ineruditi.

Tertio loco Oecolampadiū qui ob nasi monstrositatem & Naso dictus est, cum Zwinglio cōparat. Hic spiritus sanctus quem uterq; sibi fortiter arrogat ita secum pugnat, ceu exteranusq; bella ferunt. Naso enim sanctorum intercessionem non modo opinat, sed contendit, & plerisque rationibus ac scripturis probat atq; defendit. Petrū in carceratū prece piorum memorat liberatū, pro Iob intercessere amici, pro Abimelech Abraham, pro Pharrone Moses Emorroissam inducit, Petri umbram, Pauli sudariū, Lazarū mendicū. xxiiij. seniores Apocalipsis, & pleraq; alia, quibus mordicus tenet, sanctos in cœlis pro nobis intercedere, quum id illi in terris faciant, quorum supra meminimus. Hæc tamen talibus ac tantis scripturis firmans inauditū quiddā adiungit, ob id a nobis non inuocandos, qđ pro nobis ex immenso amore & neq; in cœlis otioso

ad Christū intercedant, quippe quod sacris literis inuocandi non doceantur, quasi certe, & si nos eos nequaquam inuocemus, nostra miseria suapte natura ad sanctos non oraret modo, sed pro auxilio inelamitaret. Cui ex toto Zwinglij spiritus contradicit, neque intercedere sanctos neque inuocandos, quum ergo de quolibet affirmatio uel negatio, & de nullo ambo simul redeant in gratiam, probent spiritus qui ex deo sint, & postea illa sua egregia dogmata nobis proponant, sitque in ecclesie sanctae libero arbitrio eos ad se nec ne? & ego ne nimium hic opere infumam, ad multas eorum ineptias breuitatis causa conuuliebo.

Simili dissentione de eucharistiae sacramento digladiantur, quid tum mirum Nasonem cum Zwinglio non consistere, qui a se ipso dissentit, quando enim uir erat regularis ordinis sanctae Brigittae cuius iam apostata est & transfuga non inculcū edidit libellū de eucharistiae sacramento cum ecclesia tenens, quem tamen libellum iam deprecatur, optat exurendū, & in Ancyras religandum. Nunc uero quomodo cum Zwinglio concordet, in prima disputationis Badensis conclusione uides. Hic tropum fingit uerborum Christi, Hoc est corpus meū, alter stultescit figurā esse corporis Christi, quae redeat iudas ismus, & haec in figura nobis contigissent. Temperabo de his loqui. Haec enim praeter quam quod falsissima sunt, penititio se dicuntur apud imperitam multitudinem.

Quarto Faber Carolo stadiū suarum haeresum reuocato rem in fabulā trahit, qui Zwinglio (ut met ipse testatur) ansam praebuit, Christi praesentiam in eucharistia denegandi, tredecim contradictiones eorum infert, ostendens quā male inter eos conueniat. Quamobrem iniquū censeo his magisterulis plus auctoritatis tribuere, quā inter se sibi tribuunt, aut certe eis eorum sodales. Claudam Fabri partē secundā, has contradictiones non spirare neque sapere spiritū euangelicā sinceritatis. Unde uersus. Ex as est atis doctores uarietatis.

Tertia

D. IOHANNIS FABRI.
TERTIA PARS IOHANNIS FABRI
Omnes hæreses Zwinglianam doctrinam
in malitia longe præcellere.

In tertia parte Faber ex diuini Augustini libro. Ad quod uult
deum, ex Phylastro, Epyphanio, Primasio, ex quibus aliis
qui ante annos mille & centum scripsere, nomina recenset om-
nium hæreticorum, qui ab apostolorum temporibus ecclesiam per-
turbauere Zwinglium primo docens, cum singulis eorum in
suis erroribus conuenire, quibus ex nomine & numero scilicet
licet quinquaginta septem enumeratis, tertiae partis articulum
primum absoluit. Secundo octo hæreticorum species notas facit,
quibus est Zwinglius in doctrina multo peruerfior. Ter-
tio triginta Iohannis Hufs errores ab ecclesia damnatos, ex
ordine ponit docens in singulis Zwinglij errores multo esse
damnatior. Quarto Pickarditarum xxviii. articulos errone-
os absoluit, ibique probat per singulos Zwinglium Pickardita-
tas in periculosa & improba doctrina excellere. Quinto Iohannis
cuiusdam Weseli hæretici damnati, triginta articulos
reiectos, prosequitur clare ostendens Zwinglium Weselo
multo esse pestilentiorum atque nocentiorum. Quae omnia bre-
uitati studens per longum enumerare destitit, ea tamen fle-
ctorum licetior peruidere atque scire cupiat, Fabrum legat in hi-
scerebus miro sudore suum tertium principalem articulum
absoluentem. Si igitur nostras facies ausus fuisset Zwingli-
us intueri transfuga mendacissimus, qualem precor fuisset
causam habiturus, quum Fabrum audisset eos enumerare
hæreticos, in quos ecclesiae proceres, sancti doctores, uniu-
ersa concilia, sed & Christiani omnes pronuntiauerunt suas
damnationis sententias, quibus ipse in falsissima doctrina
longe damnatior erat.

Quarta

A C T A

QUARTA PARS IOHANNIS FABRI,
omnes priscos & orthodoxos patres nostræ parti
subscribere, ne uno quidem dempto.

Quum igitur parte tertia Faber hostes catholicæ fidei, ab
orthodoxæ religionis ciuibus & scriptoribus discrimi-
nasset, relictis transfugis & apostatis, ad priorum con-
sensum unanimem (& ob id spiritu sancto præditum) diuertit,
quorum doctrinam & scripta acceptiora docet, nostri temporis
hereticis, quippe quod apostolorum firmam oram intuiti, & suis aetas
te, uita, miraculis, sanctitate, sanguine, constantia, & doctri-
næ concordia de sancta catholica ecclesia non modo optime
sunt meriti, sed & de istis nequam uiris imperialiter triumphari-
unt. Ex quorum innumerabili turba, antesignanos dumtaxat
delegit, qui a uere religionis scopo, quem probe Christianum
ubiq; oportet præfixum habere nunquam aberrarunt, sed summa
& absoluta pietate Christianam ueritatem doctrina pariter & uita
extulere, nobisque infatigabili industria cælum parauerunt.
Qua in re eiusmodi ueteres præcelluisse, & nostros hereticos
ne attigisse quidem, nemo unquam est dubitaturus.

Quorum de cetero Dionysium diuini Pauli apostoli discipulum pri-
mum statuit, undecim scriptorum suorum locos quotat, sacerdotium,
eucharistiæ mysterium, episcopalem ordinem, fidelium sacra-
menta testantes. Quos Dionysii libros, si pro suo more he-
retici eius fuisse negarint, compedio certe effugerunt. Neque
enim facilius elabi possent hi angues lubrici, quam singulos
libros sibi aduersos suorum auctorum fuisse negando.

Clementem secundo loco ponit de Petri primatura differen-
tem. Tertio Prochorum ex septem diaconibus unum. Item Herma-
nam, cuius ad Romanum Paulus meminuit Ignatium, post hos Policar-
pum, Hyreneum, Philonem, Clementem, Alexandrinum Aegesippum,
Dydimum, Origenem, Arnobium, Athanasium, Hylarium,
um, Chrysostomum, Theophylactum, Tertullianum, Cyprianum
martyrem, Cyrillum, Gregorium Nazianzenum, Lactantium
Firmianum,

D. IOHANNIS FABRI.

Firmianū, Gregoriū Nissenū, Basiliū magnū, Hieronymū, Ambrosiū, Augustinū, Damascenū, Gregoriū magnū, Vigilium, Capreolū, Gennadiū, Maxentiū, Prosperū, Carolū magnū, Primasiū, Ephrem, omnes nostræ partis subscriptores, quas inscitia & infidelitate lapsos credere, hæc hereticorum lues & pestis mihi certe nunquā persuadebit. Audiā em̄ leuem aliquem & imprudentē rabulā in aliquo suggesto declamantem, & preter causam nudis uerbis impotēter, & si uehementer debachantē, suam interpretationē pro uerbo dñi nobis mendaciter obtrudentē, & tot sanctos orthodoxos patres nō audiam. Tam nos fungos habent, ut hæc ecclesiæ sanctæ lumina, cum publico ecclesiæ iudicio, atq; tot insigniū uirorum sententiā exhibilemus, & suas blasphemias imitemur. Multa obstant impudentissimi asini, ne permutatis doctoribus uos humani generis, & omnis honestatis ex uoto hostes pro his iam nominatis uiris cōmutemus. Vehementer mihi displicerem, animoq; discrutiarer perpetuo, si has ab ecclesiæ processibus dānatas bestias aliquando relictis illis delegissem. Hoc meo iudicio fuisset uel semel totā religionem ac pietatem negasse. Ad quos Boetius si uiueret, diceret. *Ite syrenes in exitium dulces, at ego. Ite asini in exitium rudes.*

OECOLAMPADII MENDACIA,

quibus priscos ecclesiæ sanctæ doctores conatus est, etiam inuitos & reluctantes in suas partes trahere.

Hic me iam continere nequeo ex Fabro dicendi occasio nem nactus, qui hac in parte, prænominatos patres & in diuos relatos ob id nostræ parti subscripsisse mera ueritate ostendit, quippe quod nullo modo dubitarit, neminem tam apud ore alienū quantūuis pertinacem, qui horum scurrarū electo consortio non pudefieret, relictis illis uita & doctrina uere euangelicis & apostolicis uiris, huius quoq; tam sanctæ ec

Mm

elisæ quencq; tederet, ut eorū hereticorū nostri temporis dis-
 gregatam congregacionē, & undiq; dissectā sectā præeligeret.
 Hæc adeo uera neq; ipse Oecolampadius dubitauit, qui
 suā partē infœlicissimā, & de proximo ruiturā interituramq;
 certo præuidit, nisi Christianæ plebeculæ persuasum doceret
 hos sanctos patres a sua doctrina non dissentire. Quod cum
 nulla ueritate potuit, meris nugis, mendatijs, scophantijs &
 imposturis quinq; deploratissimis libris cacatis magis quam
 editis in eucharistiæ ueritatē uir improbus fallaciter attemptauit.
 Persuadere se putans rhetoricis fucis, & eloquentiæ colo-
 ribus, incogitantē indocto, ac idiotis credere scilicet tam san-
 ctos scriptores quiddā cum his nebulonib⁹ sensisse cōmune,
 cumq; his ecclesiæ Christi fecibus docendi fœdera pepigisse,
 seq; contaminasse. Ista tam pernitiōse apud imperitam multi-
 tudinem ab eo euulgata, non minima occasio fuerunt, plas-
 risq; Heluetijs a ueritate eucharistiæ, imo a uerbis Christi apo-
 statare. In hoc enim cæteris Lutheranis infœliciores sunt se-
 ducti Heluetij nostri, quod huius nebulonis, & Zwinglianæ
 heresis uersutia & dolis circumuenti, Christum Ihesum in
 eucharistiæ sacramento negant esse præsentem, quotquot
 enim ab eis decepti sunt, in huius erroris barathrū delabuntur.
 Cui in faciem restitit dignissimus pariter & doctissimus
 præsul Iohannes Roffensis tantos conatus & nefandi uiri ausus
 sua responsione fregit, & de mendaci heretico gloriose tri-
 umphauit, notumq; omnibus fecit, ne quidem unū in præscorū
 doctorum cum hoc scelerato nequam in eucharistiæ sacramento
 consentire. Cuius mei dilectissimi patris Roffensis quum respon-
 sionem perlegissem, centum quinquaginta mendatia Oecolampadij obiter percurrere designaueram,
 quæ hic per ordinem enumerare ob id non pigebit, ut eo uideant
 Heluetij nostri, quibus tamen mēdaciōrum magistris aures
 arrexerunt, quibusq; dolis & artibus horum nebulonum periere.

D. IOHANNIS FABRI.
EX LIBRO PRIMO OECOLAM
padij, de ueritate Eucharistiae.

Mendaciū primū capi. ij. Oeco. Age consulta dissimulatio-
ne &c. Cui Rossen. Hoc in uisū optime de re Chris-
tiana meritū mēdatiū in propria palata reijcit, quippe quod
priorū patrū & totius ecelesiae definitionem sequutus sit, &
non magister noua docuerit. Nosq; meros alinos censendos
si relicta maiorē fide ad Oecolampadij perfidiam diuertere-
mus. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendacium secundum cap. eo. Oeco. Ille igitur distincti-
one decima, quarti libri. Cui Rossensis. Hic primum certus
est lector, nihil esse praeter inanē pollicitationē, quā nunq̄
ne ex uno quidē qui orthodoxus habet, praestabit. Recte er-
go mentitus es in caput tuum.

Mendacium iij. cap. viij. Oeco. Hic statim ipso adhuc li-
mine &c. Cui Rossensis. Obijcit contra ueritatem peccare in
illud dei praecipuum, ne falsum testimoniū dixeris, peccare in
propriam conscientiam, quippe quod sibi conscius sit Augu-
stinum aliter sensisse quā cum falso induxerat. Peccare item
in sanctum iūmpatrem, quem ex orthodoxo facit hereticū,
& eo grauius peccare, quod eius regulam sub diuā Brigittae
regula professus fuerit, & si postea apostatarit. Recte ergo.

Mendacium iij. cap. eo. Oecol. Non simpliciter (inquit)
ferebat corpus &c. Cui Rossensis exprobrat, quod effrons
dolo & infideliter non omnia uerba Augustini protulerit,
quodq; ex eius uerbis multa subicuerit, eumq; falso citarit.
Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendacium v. cap. eo. Oecolamp. Porro uiderint aduer-
sarij acutius &c. Cui Rossensis. Simpliciter hoc ipsum affir-
mauit, haud dubie semel quidem quum dixit. Ferebat enim
Christus manibus suis. Nec illo cōtentus iterum adiecit. Fe-
rebat illud corpus in manibus suis. Recte ergo mentitus es.

Mm ij

A C T A

Mendaciū vi. capite quoq; ix. Iterum ex eiusdē Augustini testimonio docere pollicet, non esse in hoc sacramento quod uel miraculū sit uel hominis captum excedat. Cui Roffensis montes aureos Oecolampadi nobis polliceris. At nihil horum scio prastiturus es. Nam exploratissimū est hominis captum excedere, quicquid in hoc sacramento dei spiritus inuisibiliter operatur. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū vij. cap. xij. diuum Ambrosiū mendaciter traducturus, arguere eum ait a possibili ad id esse. Deus scilicet potest talia miracula facere, igit & maiora facit. Quod mendacium falso Ambrosio iniectū mira indignitate exaggerat se Pauli doctrinā, & Iohannis continentia possessurū, factus hodie & angelus, bella improperatio, mētiri prius, postq; obiecta mendacia ita refricare. Cui Roffensis. Certū est igit Ambrosiū utrumq; docuisse, hoc est Christū non minus uoluisse quam potuisse corpus & sanguinē suum in eucharistia præbere, ut non sit deinceps cuiq; relictus dubitandi locus. Perperam igitur incessis Ambrosiū, quod is alterā dumtaxat huius argumenti partem attulisset & non utramq; sed eiusmodi certe mendacijs ubiq; scates, quoties instituto tuo seruire quicq; ualeant. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū viij. cap. xxij. Oecol. doctiores sapientioresq; episcopos ait principio corpus Christi in eucharistia negasse. Cui Roffensis. Illud stabilias oportet, nempe quod doctiores sapientioresq; episcopi primitus istud negabant, neq; fieri permittebant, satis abunde superius ostēdimus, episcopos doctissimos, iuxta atq; optimos asseruisse, Christū in eucharistia contineri. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendacium ix. cap. xxv. Diuum Chrysostomum Homeliā lx. in suas partes inuitum mendaciter trahit. Cui Roffensis. Iam plane uideo te mente captū esse. Ergo non hoc ipsum per omnia sacra iurabit, qui uel semel homeliā abs te citatā & quæ subsequuntur diuersa sensisse, Chrysostomū iudicant apertissime

D. IOHANNIS FABRI.

apertissime &c. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendacium x. Eo cap. hæc Chrysoſtomus nobiscū dicit. Cui Roffensis. O linguam impudentissimam, dixisti pridem scire Chrysoſtomum contra te loqui, & nunc rursus a nobiscum dicit. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

EX LIBRO SECVNDO.

Mendacium xi. Oeco. cap. iij. Iohannes erat Helias &c. Cui Roffen. Scriptura non simpliciter affirmat Iohannē Heliam esse, sed cum eiusmodi circumstantijs hoc dicit ut quiuis intelligat, non eundem hominem fuisse Iohānem qui fuerat Helias. Sic enim de Iohanne Christus ait. Et si uultis recipere reipse est Helias. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendacium xij. Oeco. cap. v. De Christo ait. Qui se alibi lucem, uitem, fontem, aquæ uiuæ &c. Cui Roffensis. Nusquā se uocauit Christus aut lucem, aut uitem, aut fontem corporalem. Dic mihi ubi unquā affirmauit se lucem hanc, aut illam corporalem esse, ubi uitem hanc aut illā corporalē, ubi fontē hūc aut illū corporalem esse &c. Recte ergo mentitus es &c.

Mendaciū xij. cap. ix. Oeco. mendaciū suum hebraici sermonis proprietate fucaturus, scripturā ait pro uerbo substantiuo contentū esse pro nomine uel aduerbio. Cui Roffensis. Iam certum est, si tu solus hebraicā literaturā calleres, nihil uereris confingere, sed si quid possit instituto tuo conferre. Mihi uero tū etsi tenuis earū literarū notitia fuerit, tamen aperte cōspitō, quantū hic moliris nobis imponere &c. Recte er.

Mendaciū xiiij. cap. eo. Oeco. Argumēto leuissimo Christum elicit in suo idiomate aliter enuntiasse, scilicet. Hoc est corpus meum, quā nos utcunq; digladiemur super uerbulo. Cui Roffensis. Si nō desit hebrais uerbū substantiuū præsentis temporis ut iam ostendimus, quo possis argumento colligere Christū in idiomate suo aliter enuntiasse quam nos, & maxime cum præter Matthæi traductionē, alij duo græce etiam periti, nempe Marcus & Lucas hoc ipsum ita scripserunt.

Mm iij

Sed & post istos Paulus hebræus ex hebræis etiã ab ipso Christo sic doctus, hoc ipsum ita protulit. Recte ergo mentitus es.

Mendaciũ xv. cap. x. Oeco. De agno pascale legimus phasem ipsum dñi. Phase hu la œdonai, id est transitus dñi. Nã phasem transitũ significat. Cui Roffen. Nõ enim dixit Moses agnũ esse phasem seu transitũ dñi, sed religionem & ceremoniã, quæ tunc circa agnũ fiebat, phasem esse. Erat em hoc nomen huic sacrificio inditum, sicut nostrũ sacrificiũ (ut iam diximus) missa uocatũ nobis, quare neutra interpretatio tua locũ hic habet, aut quod agnus transitũ significat, aut quod sit figura ipsius transitus. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciũ xvi. cap. xiiij. Oeco. Sed Rapsodus & scilicet cum suo Papa tam absurdis abhorrentes, malunt dicere substantiã uerti in nihilũ &c. Cui Roffen. Quod autẽ substantia panis in nihilũ uertat nemo dicit. Ego si Roffensem intelligo in scolas & papã mentiris, hæc eius mens est, & si uerba eius pro sua cõsuetã modestia sint mitiora. Recte ergo mentitus.

Mendaciũ xvij. Oeco. cap. eo. Et quare in poculo etiã nõ dicit, hic sanguis est sanguis meus, sed hic est calix sanguinis. Cui Roffen. iam opinor cunctis innotescet insana temeritas tua, qui cum de mysterijs augustissimis differas, non tenes tũ quid euãgelistæ scripserint. Quis te precor euãgelistarũ narrauit de poculo dixisse Christũ, Hic est calix sanguinis, quem admodũ tu affirmas. Sed neq; Paulus qui post eos ista tradidit, ita retulit Mattheus utiq; dixit, Hic est em sanguis meus. Lucas uero, Hic calix nouũ testamentũ in sanguine meo, cui subscribit & Paulus. Nullus horũ est qui dixerit, Hic est calix aut poculũ sanguinis mei. Sed ecce quã aptissime Mattheus & Marcus te cõdemnat, referũt em dñm Ihesum acceptũ poculũ, gratis actis dedisse discipulis, dixisseq;. Non hoc est poculũ, neq; hic est calix. Sed hic est sanguis meus, nõ iã demonstrantẽ poculũ, sed eũ liquorẽ q in poculo cõtinebat. Recte.

Mendaciũ xvij. cap. xvij. Oeco. Chrysofomi uerba fraudulenter

D. IOHANNIS FABRI.

dulenter allegat ista scilicet. Nonne per singulos dies offerimus &c. Cui Roffensis. Hic primū oportet annotemus sycophantias tuas, qui nobis non uerum tradis Chrysoſtomū, sed alibi quidē exuberantē, alibi uero mancū quo magis inferuis at inſtituto tuo. Sic em̄ post hæc uerba. Et una est hæc hostia non multæ, ipse Chrysoſtomus cōtinenter subdit, quærens. Et quō una est non multæ, hoc tu expunxisti. Expunxisti & alia que longe maiorē lucē afferunt. Recte ergo mentitus es.

Mendaciū xix. Eodē loco Roffensis Oeco. mendaciū sic arguit. Ille uero pergit explicans quem in modū fieri potest, ut illa hostia quæ pro nobis in cruce fuerat Oblata, prorsus ea demerit cum hac quā nos offerimus quottidie. Et hic etiā prætermissio quod ipse dixerat, tua non citra dolū intermiscēs, id quod lector qui uis deprehendet, ubi uerū Chrysoſtomū contulerit cum cōmentitio. Recte ergo mentitus es in caput tuū.

Mendaciū xx. Vide lector eodē loco, qui Oeco. mendaciū non scater modo, sed ira exundat ut doctissimus pōtifex manusculis literis eius sycophantias, quibus est usus, designarit, quæ hic uir mendacissimus dolo refecauit. Hæc enim uerba sunt quæ suppressit. Quā una est & nō multæ. Alioquin hæc ratione quā &c. unū corpus, quæ aut adiecit collatione dijudicandū lectori reliquit. Neque enim (Roffensis ait) huic horum est animus quā authorē corrūpere non ueret. Recte er.

Mendaciū xxi. ca. xviiij. Ait Oeco. Chrysoſtomū seipsum declarare quid sacrificiū & oblationē dicat, nempe nihil aliud quam recordationem oblationis. Cui Roffen. Vbi precor istud usq; declarauit. Quin p̄fers ipsius uerba. Sicutiq; dixit, Non aliud sacrificiū sicut pōtifex, sed ipsum semper facimus, imo recordationem sacrificij operamur. Num his uerbis asserit Chrysoſtomus sacrificiū istud nihil aliud esse quā recordationē oblationis. An ista cōsequutio tibi ualida uideat. Sacrificium istud est recordatio illius oblationis. Ergo nihil aliud quā recordatio &c. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Menda

Mendatiū xxij. cap. eo. Oecol. Et sicut sacrificiū se habet, ita & corpus. Vnde hic est recordatio corpis quæ ipsum corpus dicit. Cui Rossensis. Si liceat in hunc modū expendere, & interpretari sanctorū doctorū cōmentarios, quid tam cito cum specte dici quæat ab eis ut non facillime peruertat. Sacrificiū nihil aliud haberi pateris quā recordationē sacrificij, & corpus nihil aliud quā recordationē corpis. At ubi est quod ante dixerat Chrysostomus. Vnus ubiq; Christus est, & hic plenus existēs, & illic plenus unū corpus quæ duo postrema uerbula tu malo prauoq; ingenio sustulisti. Recte ergo &c.

Mendaciū xxiii. Eo cap. Oeco. distinguit inter oblationē quæ semel facta est, & quottidianā. Nam illa est unica & in sancta sanctorū illata, oblatio aut quottidiana est exemplar, Cui Rossen. Distinguit certe, sed non id solū, uerū etiā consiliat & unit quoq;. Nā si tm̄ distinguat inter illā crucis hostiā & hoc altaris sacrificiū, ubi est qd̄ dicit. Id ipsum semper offerimus, nec nūc qdē aliū agnū, crastina aliū, sed semp id ipsum. Proinde unū est sacrificiū. Ecce non distinguit solū, uerū etiā unū & id ipsum facit. In qb^o uerbis tu nullā agni mentionē facis, sed callide uerbulū illud exemisti. Hoc felicitet est expendere Chrysostomi uerba an expungere magis. Recte ergo.

Mendaciū xxiiii. cap. xix. Oeco. Nam licet multæ sunt recordationes, & gratiarū actiones, unius tamen hostiæ sunt, cuius ubiq; memoria par. Cui Rossen. Hoc uerū dicis unius hostiæ sunt, sed illud taces quod dixit Chrysostomus. Et una est hæc hostia non multæ. Et ad illud conuies qd̄ subdit. Sicut em̄ qui ubiq; offerit unū corpus est, & nō multa corpora, ita etiā unū sacrificiū. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū xxv. Eo cap. Oeco. Nam unus ubiq; est Christus, alioqui multi essent Christi &c. Cui Rossen. Si uerba Chrysostomi recte trutinare uelis & expendere, non cætera quæ sequunt̄ pretermittes. Non em̄ ut tu ea recensēs, enunciauit Chrysostomus, sed ita, unus ubiq; est Christus, & hic plenus

D. IOHANNIS FABRI.

plenus existens, & illic plenus unum corpus. Recte ergo.

Mendacium xxvi. cap. xxi. Oeco. Dicendo igitur quod indignum sit concupiscere aliquid alienum &c. Cui Roffen. Hic plane fingis & infarcis tua. Vbi (te queso) quicquid simile dixit Tertullianus. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendacium xxvij. cap. xxij. Oecol. Recte aut hoc opponit Martioni &c. Cui Roffensis. Iam caligine quadam oculos nostros obducere paras, at nihil tibi proderit. Vbi precor in his quinque libris, quos contra Martionem edidit Tertullianus, talem argutiam usque reperis Martioni tributam. Nusquam profecto similis argutiae Tertullianus in tot libris meminit, sed hoc est mesum commentum tuum, sicut & illud quod supra de pane pduxeras, nempe quod esset bona creatura dei boni. Talibus inter se lectis mendatijs os nostrum sublinire moliris. Recte ergo men.

Mendacium xxviii. cap. xxij. Oeco. Aliud Augustini dictum simili dolo interserit quo lector a uero abducatur. Donec (ait) seculum finiat sursum est dominus &c. Cui Roffen. Vellem ubi citare ueris auctorem aliquem, etiam locum designares, quo scripta reperimus ipsius auctoris uerba. Non enim in praesentiarum occurrit mihi locus, quo dixerat haec Augustinus. Tu ergo Oeco, mendax habere donec locum assignes. Recte ergo mentitus.

Mendacium xxix. cap. xxv. Oecol. Obijcit Martion. Si de pane ideo dixit quod sit corpus, quia figura est corporis, poterat idem de pepone, uel caseo, uel pomo affirmare. Cui Roffensis. O sanctissime deus, quam diu tollerabis huius haeretici mendacia. Nusquam hoc obiecit Martion, sed est hoc merum commentum tuum ut lector ita circumuenias. Recte ergo mentitus.

Mendacium xxx. cap. eo. Oeco. Tali cuiuspiam obiectioni lepide respondet dicens Martionem peponaceum &c. Cui Roffen. Non huic profecto quam ipse comminisceris obiectioni Tertullianum respondisse palam est ex illis quae praecedunt. Nam proxime superius Tertullianus de Christo loquens ita ratiocinatus est. Si propterea panem corpus sibi finxit, quia corporis ca-

Nn

rebat ueritate, ergo panem debuit tradere pro nobis. Faciebat ad ueritatem Martionis, ut panis crucifigeret. Cur autem panem corpus suum appellat magis quam peponem, quem Martionem corpus loco habuit, non intelligens ueterem fuisse istam figuram corporis Christi, haec uerba ipse Tertullianus. Recte ergo men-

Mendacium xxxi. cap. eo. Oeco. Poterat & alio tempore pati &c. Cui Rossen. Sed quare taces & istud. Potuit & pasca suum, quod una cum discipulis suis edere miro ardore concupisceret, in aliarum rerum speciebus edendum instituisse. Nam istud aequae ad rem attinebat atque priora. Sed ob id panem & uinum delegerit, quod his tanquam figuris corporis & sanguinis sui nosset prophetas olim usos fuisse. Imo potius in talibus figuris usi sunt quod prauiderat illi sub harum rerum speciebus corpus & sanguinem suum consecraturum. Illud crede mihi lector obtulit, ut filiendo se mentiri nosce doceret. Recte ergo mentitus es.

Mendacium xxxij. cap. xxvij. Oeco. Panis autem noster agnoscitur spiritualium non est pretiosior, praeterea non magis predicandus &c. Cui Rossen. Impudens os tuum nunquam non mentitur &c. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendacium xxxiij. cap. eo. Oeco. Augustinum ad Marcellinum false scribentem inducit. Neque patriarchis fideles nostros esse beatiores, quos aequauit fides, non sedduci inferiores sacramenta. Cui Rossen. Non infitior quosdam ex patriarchis fide de multos Christianorum praecelluisse. At ex eo non consequitur ut nostri sacramentis a Christo traditis nihil nec sint beatiores, quam tum fuerant ipsi patres. Nec hoc sensit Augustinus, neque uerba quae citas illud probant. Recte ergo mentitus es.

Mendacium xxxiiii. cap. xxvij. Oeco. Facit ad hoc & alium Augustini testimonium &c. Cui Rossen. Nihil omnino pro te facit locus, id quod dilucidum erit, si uerba quae proxime antecedunt haud fraudulenter subtraxeris &c. Et paulo post. Ac propterea dixit Augustinus, quae tu similiter omisisti, de caelo certe manna ueniebat. Recte ergo mentitus es in ea.

Menda

D. IOHANNIS FABRI.

Mendaciū xxxv. cap. xxix. Oeco. Es perspicuū est quid si
bi uelit alio loco dicens &c. Cui Roffen. O mentem insanissi-
mam uix potuit Augustinus apertiorib⁹ uerbis præeminen-
tiam sacramentorū nostrorū extulisse, quam in hoc ipso loco
quem iam citauit Oeco. & plane cōtra capillos (ut aiunt) Au-
gustini uerba detorquet &c. Recte ergo mentitus es in ca.

Mendaciū xxxvi. cap. eo. Oeco. Vnde in finitione sacra-
menti &c. Cui Roffen. Aberras Oecolampadi. Neq; enim
ad significantiā eminentiā, sed ad efficacitā alioqui superuaca-
nea foret ea particula & caussa existat. Nam ex eo quod dixit
ut imaginem gerat, significantiā ratio exprimitur. Recte er.

Mendaciū xxxvij. cap. xxx. Oeco. Quomodo & illud in
sermone quodā Chrysofomi. Cui Roffen. Quis non hic pla-
ne cernit te traditū in mentem reprobam, qui negas hoc loco
sensisse Chrysofomū uerū Christi corpus & sanguinē in eu-
charistiā cōtineri. Non enim potuit rem uerbis efficaciorib⁹
explicasse. Cuius uerba ibi ponit Roffen. Recte ergo men.

Mendaciū xxxviii. cap. eo. Oeco. Quod si ita interpretari
contenderit &c. Cui Roffen. Impudenter etiā admisces men-
dacia quæ non dixit hic Chrysofomus &c. Recte ergo men.

Mendaciū xxxix. cap. eo. Oeco. Calicem in latus Christi.
Cui Roffen. Neq; calicem hic in Christi latus uerti docuit, ut
tu falso cōminisceris, sed sic bibendū admonet, quasi biberes
ex Christi latere. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū xxxix. ca. eo. Oecol. Nū si stercus haberes &c.
Cui Roffen. Quā obrem & nihil relinquit substatiā panis q
uadat in secessum. Apertissima igit sunt mēdacia, quæ tanto
patri præter oēm pudorē aut reuerentiā impingis. Recte er.

Mendaciū xl. cap. xxxi. Oeco. Et offenduntur quod post
Christum uinum sanguinem dicimus absq; transelementati-
one miraculosa. Cui Roffen. Ad quod ais nos tuis uerbis of-
fendi cū uinū sanguinē affirmes, atq; istud etiā (ut dicis) post
Christū, Vbi (te queso) Christus hoc dixit, Si locū indicaueris

A C T A

ero tibi perpetuo seruus. Si id nequeas, quia te non pudes
toties inueniri mendacem. Recte ergo mentitus es in caput.

EX LIBRO TERTIO.

Mendaciū xli. cap. ix. Oecol. Neq; enim Christus dicit ut
credamus in pane &c. Cui Roffen. Quid non recenseres uer-
ba Christi. Quid ea fraudulēter subducis. Vereris ne si recen-
sueris ea, protinus a tua sentētia lectorem auersabunt. Chris-
tus dixit, hoc est corpus meum, quod & iussit ut ederemus
in memoriam suae mortis. Recte ergo mentitus es in caput.

Mendaciū xlii. cap. x. Oecola. Vnde & Basilius rogatus a
monachis &c. Cui Roffensis. Sed hic lector obserua, quam
uersute subduxerit Oecolampadius, id quod energiā pro no-
stra sentētia continet tam in Basilio quā etiā in Paulo. Quare
codicem Basiliū & inuenies me ueracem esse. Subtraxit enim
hæc uerba, non dijudicans corpus dñi. In hijs utiq; uerbis to-
tius negotij uis cōsistit. Recte ergo mētitus es in caput tuum.

Mendaciū xliii. cap. xij. Oeco. Non est illa charitas sed car-
nina rabies. Cui Roffen. Vbi legis eos cupisse dentes in eius
carnib; exercere. Non istud habet priora uerba. Recte er.

Mendacium xliiii. cap. xiiij. Oecol. Maior est certe gloria
carnis &c. Cui Roffensis. Quam diu crassam istam eum Ca-
pernaitis tuis imaginationē sequeris, nunq; ipsius sacramen-
ti concipies ueritatem, neq; unq; illucelcet menti tuae negotij
tantipossibilitas. Absit enim a fideiū cordibus, ut eo modo
Christum credant sub hac specie panis esse, quo possit ullam
iniuriam, aut a dentib; aut a stomacho pati, sed est immunis
ab omni quantūuis leuissima passione. Recte ergo mentitus.

Mendacium xlv. cap. eo. Oeco. Non enim parua humili-
atio est &c. Cui Roffen. Quis dicit eam in uentris pistrinam
descendere. Non est enim cibus uentris, ut in uentrē descen-
dat, sed cib; mentis ut ait Augustinus. Recte ergo mentitus.

Mendatiū xlvi. cap. eo. Oecol. Atqui tempus humilitatis
præterijt &c. Cui Roffensis. Non præterijt humiliatiōis tem-

pas

D. IOHANNIS FABRI.

pus, quanq̄ passibilitatis omnino præterijt. Adhuc enim & peccatoribus ingratis offert sese, neq̄ dedignat̄ ad ostiū cordis eorū pulsare, quatenus aperiat ei. Et hæc certe magna est humilitas, quæ & semper durabit, quā diu misericordiæ tempus est duraturum. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū xlvij. cap. xv. Oecol. Quidā em̄ ita delirāt & c. Cui Roffen. Neutrū horū iuxta sensum suū nobis probatur. Neq̄ enim asserimus quod corpus Christi, uel in animā uel in corpus nostrū permutet̄, sed quod ipsa magis permutet & animā & corpus nostrū in unitatē substantiæ suæ. Recte er.

Mendaciū xlvij. ca. xx. Oeco. Puerile alioquin & ineptū est opinari & c. Cui Roffensis. Hoc tuum cōmentū est, quod Christi corpus animas ingredit̄ nostras, q̄ facilius alios quib⁹ id absurdū uidebit̄, circumuenias. Recte ergo mentitus es.

Mendaciū xlix. cap. xxij. Oecola. Sed docent quod is qui opus charitatis & c. Cui Roffen. Verum equidē est agnitioe ueritatis uitā æternā cōparari. Sed falsum est quod sola ueritatis agnitione peruenit̄ ad eam uitam. Neq̄ series sermonis apud euangelistam istud docet. Recte ergo mentitus es & c.

Mendaciū l. cap. xxij. Oeco. Si dicis denuo mundū uincere & c. Cui Roffen. Verbū istud quod in cruce dixit, Consumatum est, non omnia Christi opera cōprehendit, sed mysteria suæ passionis dumtaxat & c. Recte ergo mentitus es in.

EX LIBRO QVARTO.

Mendaciū li. cap. i. Oeco. Scribit̄ aut̄ Irenæo cuidam & c. Cui Roffensis. Et tu certe licet eiusdem epistolæ plura uerba recenseas, dolo tamen subtrahis quædā, quæ tuæ sententiæ reluctantur & c. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū liij. cap. eo. Oecolampadij technas aperuit, Ambrosiū allegantis, & per fraudem aliquid reseccantis. Cui Roffensis. Hactenus fideliter Ambrosiū citauit. At qua proxime sequuntur uerba, sustulit. Nimirū ista. Quanto prestantiora sunt hæc superioribus. Vidit Oeco, hæc uerba suo molimini

plurimū obſtare, quemadmodū offēdemus, & hac de cauſſa per fraudem reſecuit eam particulā, quū tamen ipſa non par- uam lucem afferat epiſtolæ &c. Recte ergo mentitus es.

Mendaciū liij. eoꝝ ap. Roſſenſis Oecolampadij mendatia proſequutus uerba præallegatæ epiſtolæ allegat. Oriente aut̄ iuſtitia ſole, & ſplendidiorib⁹ Chriſti corporis & ſanguinis ſacramentis refulgentibus ceſſarent inferiora, & perfecta illa ſumenda populo forent. Sed & iſta uerba ſimili dolo ſub- ticiuit Oecolampadius. Recte ergo mentitus es in caput.

Mendaciū liij. cap. eo. Paulo poſt Oeco. Sed & ſpirituale manna &c. Cui Roſſen. Iam intelligis lector hic Ambroſiū triplex manna dixiſſe, quæ per ordinem declarat, tandē ſub- iungit. Fallit igitur Oecolampadius, imo fallere ſtudet, qui ex duobus iſtis unū facit, quū ſupra oſtenderimus Ambroſi- um hæc duo ſeparariſſe. Recte ergo mentitus es in caput.

Mendaciū lv. cap. ij. Oeco. Sic & beatus Ignatius ſcribit. Non delector pane corporali &c. Et hūc etiā truncate recen- ſes &c. Et paulo poſt. Quis iam non uidet quam iniuſte bea- tum hunc uirum & citaueris, & ſenſum uerborū eius iniqua deprauaueris expoſitione &c. Recte ergo mentitus es in ca.

Mendaciū lvi. cap. iij. Eadem impudentia Ambroſiū fal- ſo citat in quodam ſermone Pſal. Beati immaculati &c. Cui Roſſen. Et hic rurſum te falſariū præbes, nam quæ nobis ſub- fragant̄ hic omnino ſubtrices. Quibus Ambroſij uerbis fideli- ter recēſitis, tandē claudit. Quid dici poteſt apertius? Quod tamen hunc effrontem non puduit prætermittere. Recte er.

Mendaciū lvij. cap. eo. Oeco. Nonne hæc omnia clare te- ſtantur &c. Cui Roſſen. Neſcio quid hic tibi uelis cum dicas fide ſatiari hominē internū. Si iam fidem cibum etiam facis, habemus cibos multiplices. Nam fides ipſa non eſt Chriſtus, neq; uerbum Chriſti, neq; caro Chriſti. De uerbis aut̄ Am- broſij certum eſt quod teſtentur eum cibum, de quo loquitur fide ſuſceptū, internum hominem ſatiare. At nuſq; hic do- cetur

D. IOHANNIS FABRI.

cetur sola fide satiari hominem. Et semper istud firmare pergis, quod nihil opus fuerit ut animā ingrediatur caro, quasi quisquē istud asseruisset. Tuum est hoc cōmentū & per te exco- gitatum, ut habeas unde multa folia pluribus uerbis impleas, id quod hactenus & sine aliquo fructu fecisti. Recte ergo.

Mendaciū lvij. cap. vij. Oeco. Vt Augustinus in sermone quodam ait. Nulli aliquatenus dubitandū & c. Cui Roffen. Quid non locum citas, ut ipsum in origine sua consulamus. Nam saepe uel demis uel addis uerba quaedā pro arbitrio tuo. Quare suspectissimū est, quum authorem quempiam cites, non expresso ipso loco unde testimoniū illius protuleris & c. Vnum tamen scio quod adhibita multa diligentia, nusquē hęc uerba potui in sermonibus Augustini & c. Recte ergo men-

Mendaciū lix. cap. xij. Oeco. Et ideo panem nostrū quoti- die petimus & c. Cui Roffen. Et hic itidem non nihil erasit Oecolampadius. Sic enim ait Cyprianus. Et ideo panem no- strum, id est Christū dari nobis quotidie petimus. Hęc em̄ uerba, id est Christū dari nobis omnino sustulit. Recte er.

Mendaciū lx. cap. xij. Oeco. Hac expositiōe beatus mar- tir & c. Cui Roffen. Hic nec uno quodē uerbo schismatis aut dis- scordiae mētio facta est, neque hoc molit̄ sanctus pater & c. Re.

Mendaciū lxi. cap. xiiij. Oeco. Quum & xxi. libro de ciui. Dei & c. Cui Roffen. Non molit̄ hic Augustinus ostendere discrimen inter spiritalē & sacramentariū esum & c. Recte.

Mendacium lxij. cap. xvi. Oecol. Videtur hęc Cyrilli les- ctio & c. Cui Roffensis. Cui precor alteri uideretur hęc lectio confusanea quam uni tibi, qui nihil non permiscere confun- dereque studes, quo tua diabolica sententia uersutius aliquo ueritatis colore fucetur. Neque ullam hic distinctionem inter spiritalē & mysticam participationem Cyrillus facit, quin simpliciter enarrat quem fructum ex crebro usque tanti sacra- menti quis consequitur, simul & quantū ex eiusdē abstinē- tia dispendiū incurritur. Recte ergo mentitus es in caput.

Menda

Mendaciū lxiij. cap. eo. Oeco. Primū indicat quantū bonum &c. Cui Roffen. Vbi quæso uel uno uerbulo Cyrillus hic de fide meminit &c. Et paulo post. Vides ergo lector quā subdole sycophanta iste fidem hic intermiscet, cui & refert accepta omnia &c. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū lxiij. cap. xvij. Oeco. Deinde indicat id beneficiū neutiq̄ negligendū &c. Cui Roffen. Hic profecto merū impostorē te prestas Oecolampadi, qui plane contra sensum authoris, & etiam tuā ipsius conscientjā eius uerba deprauas, quo tuis auditoribus imponas, & eos tecum pariter in errorem pertrahas. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū lxxv. cap. eo. Oeco. Vide quo deducit contemptisse simbola &c. Cui Roffen. Semp̄ tui similis es Oecolampadi. Neq̄ enim Cyrillus de contemnētibus hoc sacramentū sed de his qui propter simulatā religionē ab eo diutius abstinuerint, est loquutus. Recte ergo mentitus es in caput tu.

Mendaciū lxxvi. cap. eo. Oeco. Vnde tantus fructus ut omnia quæ ipsi corpori Christi tribuuntur &c. Cui Roffen. Ocludas aures ad huius impudētissimi sycophantis uerba. Christiane quisquis fueris, qui per te ipsum non possis Cyrilli tam dilucidos intelligere sermones, nullā omnino fidem habeas Oecolampadij declarationibus, qui plane sciebat & prudens huius uerbis authoris abutit̄ & deprauat &c. Recte ergo.

Mendaciū lxxvij. cap. xvij. Oeco. Cæterū quomodo hæc gratia cœlestis diuinitus nobis donetur &c. Cui Roffen. De uerbis istis nos abunde superius differuimus, cōmorstrātes ea cum Oecolampadij sententiā pugnare, penitus si tamen integrum Augustinū quis recenseat. Quod & luculentius intelliges si locum illum unde hæc utantur, perquiras. At hic Oecolampa. more suo sycophantico quod sibi uideatur aduersari resecat. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū lxxvij. cap. eo. Oeco. Discimus ex his uerbis admonitione signorū &c. Cui Roffen. O malignissimū insidiatorem,

D. IOHANNIS FABRI.

torem, & uere perditore animarū &c. Ac Paulo post. Atq; ut istud uerisimilius appareret, & facile simplicioribus imponeret truncatum Augustini testimoniū, nulla de pane sacramentali facta mentione, neq; docens quid ipse per spirituale panem intellexisset. Talibus ubiq; sycophantijs uteris, quous miseraplebecula retibus capiatur, & falsis dogmatibus fidem adhibeat. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū lxx. cap. xix. Oeco. Ne lingua q̄ppe eius &c. Cui Roffen. Et hic talis uis more suo dictionē illā in qua tota uis negotij cōsistit, amouit subdole. Recte ergo mentitus es.

Mendaciū lxxi. cap. eo. Oecol. Nam subiungit, quod cum per manus &c. Cui Roffen. Et hic ut hallucinari faciat lectorem, sistit gradū nondū perfecta collectiōe. Sed neq; Augustinū hic satis integrū reddidit. Nam ita tradidit Augustinus. Cum hæc omnia quæ per corporales motus in illo opere fiūt, deus operetur. Verum Oecolampadius hanc particulā (in illo opere) suppressit penitus, ex quo tamen pendet totius negotij sensus. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū lxxii. cap. eo. Oecola. Dixerat nihil curam providentiā &c. Cui Roffen. Nihil ergo tale cogitauit hic Augustinus cuiusmodi somniat Oeco. eum scripsisse. Recte ergo.

Mendaciū lxxiii. cap. eo. Oeco. Dicit enim quod quantum ad ministrorum operationē. Cui Roffen. Belle scilicet diuinaris, imo meras imposturas & mendacia cōminisceris, cum nihil tale moliat Augustinus. Recte ergo mentitus es in.

Mendaciū lxxiiii. ca. eo. Roffensis ait. Neq; usq; Augustinus dixit quod Oecolampadius ascribit illi inepte, quod quantum ad ministrorum operationem, & materias ante oculos positas non foret tantū sacramentū, immo non moueret magis quam mortua litera. Vbi (te precor) hæc dixerat Augustinus. Merito sane puderet te tam aperte mentiri de tanto patre, sed nunc in profundū malorum præcipitatus omnem pudorem penitus exuisti. Recte ergo mentitus es in caput tu.

A C T A

Mendacium lxxiiij. cap. xxxi. Oecol. Dicit Tertullianus sed & caro abluif &c. Quæ Tertulliani uerba quum non integre recitasset, Roffensis mutilata restituit, & mendacij reū Oeco. aperte conuincit. Recte ergo mentitus es in caput.

Mendaciū lxxv. cap. eo. Oeco. Age si hæc deo asserit Tertullianus &c. Cui Roffen. Inaniter contendis Oeco. nerecedas (precor) a Tertulliani uerbis. Quid opus est si ueritatem queras aliena miscere uerba. Caro (inquit Tertullianus) corpore & sanguine domini uescitur. Quid tū de pane mentionem facis, cuius nihil omnino Tertullianus meminit. Recte.

Mendaciū lxxvi. cap. eo. Oeco. Addo etiā de melle & lacte &c. Cui Roffen. Hoc tu uerbis illius addis Oeco. Sed nihil hoc loco Tertullianus ipse de lacte melleue loquit. Recte.

Mendaciū lxxvij. cap. eod. Neq; aqua abluif animam &c. Cui Roffen. Tu libēter immutas authoris ipsius uerba, quod si liceret ego facile quemcunq; dederis authorem, quasi alia seipso reddam e uestigio. Non dixit Tertullianus aqua abluif animā, ut tu recenses. Nam hic uos qui sacramenta negatis gratiā conferre, nouæ disputationis ansam arriperetis. Sed dixit caro abluif ut anima emaculet. Recte ergo mentitus.

Mendacium lxxviij. cap. xxvij. Oecol. Imo & necessaria sunt externa &c. Cui Roffen. Quid hic optem aliud Oecolampadi, quam quod prouerbis uice celebratur, dij tibi mentem dent tuam. Profecto nisi datus esses in reprobā mentem, non hunc Chrysostomi locum pro te recenseres. Nam apertissime tibi dissentit &c. Recte ergo mentitus es in caput.

Mendaciū lxxix. cap. xxvij. Oeco. In hac dicimur percipere carnem uiuificatricē &c. Cui Roffen. In illa epistola dictum esse testaris. Sed ubi queso rem ipsam percipimus, hoc est carnē Christi uiuificatricē. Cur istud subitices &c. Recte.

Mendacium lxxx. cap. xxix. Oecol. Sed ut uere uiuificatricem eā professus est, Cui Roffen. Haud scio quibus digne uerbis Oecolampadiū taxabimus, quum paulo ante Gratia-

nura

D. IOHANNIS FABRI.

num abbreviationis accusavit, ipse duas aut tres sententias, quæ lucem huic negotio splendidiorē afferent, impie non minus quā subdole sustulit e medio &c. Et sequitur. Vides hic lector quantū istud posterius abūdat a priori, & tantundem Oecolamp. amputavit. Recte ergo mentitus es in caput tu.

Mendaciū lxxxij. cap. eo. Oeco. Quomodo enim iuxta suam naturā &c. Cui Roffen. Et hic plane falsarius denuo corripit ipsius Cyrilli verba &c. Recte ergo mentitus es in.

Mendaciū lxxxij. cap. eo. Oeco. Et ita annuntiamus non solum mortem &c. Cui Roffen. Semper tui similis es, hoc est non veritatem aperire studes, sed eam dōis uersutis & mendacijs obtegere moliris ubiq; &c. Recte ergo mentitus es.

Mendacium lxxxij. cap. xxx. Oeco. Et admiranda mysteria &c. Cui Roffen. Vix ferre possum hæc tam aperta mendacia &c. Et paulo post. Ecce perdere sycophāta non retulit hæc tria. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū lxxxij. cap. eo. Oeco. Veritatē autē carnis Christi &c. Cui Roffen. Nisi paulo fidelius ipsi docuissent ueritatem carnis in sacramēto ipso esse, quā tu conaris actū esset de ecclesia. Sed tua pueritas recte Paulū ad Ephe. cōcidit. Nam lōge diuersum est cū dixeris Christū ex nobis esse, hoc est ex nostra carne, & oīlib; nostris ab eo qd' Paulus dicit, nos unū corpus esse & nō hōs ex carne & oīlib; Christi &c. Recte.

Mendaciū lxxxv. cap. xxx. Oeco. Et quō fide in carnē &c. Cui Roffen. Et hic obserua lector q' Oeco. hæc uerba, nempe carni suę dentes infigi suo more sustulit penitus, quæ tñ Chrysolomi sensum ministrāt maxime. Consentit & cetera quæ sequunt oīa, ut nullis huius hæretici pditissimi uersutia parit & malitia, dignis (prout meruit) quæat obtundi cōiūctis. Re.

Mendaciū lxxxvi. cap. eo. Oecola. Et ad hoc iuxta lxx. acomodat. Cui Roffen. De hebręa ueritate falsum est quod dicis, quemadmodū multo ante respondimus. Idem enim omnino sensus est hebręo & lxx. interpretibus. Recte ergo.

Mendaciū lxxxvij. cap. xxxi. Oeco. At non pugnat contra nos &c. Cui Roffensis. Tibi nihil pugnare permittis, qui meris mēdatijs ita respergere te posse putas quicquid obijci ut speciē præseferat infani tui dogmatis, plane contrate hic pugnat Hylarius, quū tu neges quod ille fateſ, & uiciſſim ille negat, quod tu modis omnibus aſtruere conaris. Recte er.

Mendacium lxxxviij. cap. xxxij. Oeco. Declarat aut & se ipsum &c. Cui Roffen. Hæc est una ſycophantiarū tuarū, ut ſape diximus, quod ſi uel unum aliquod uerbulū ex prolixo quopiā ſermone queas expiſcari, quod in tuā partē ſonet, id tibi ſufficere putat, quantū uis idem author alibi per totū ſermonis decurſum aperte mentē ſuā explicuiſſet. Recte er.

Mendaciū lxxxix. cap. xxxiij. Oeco. Præterea pro transfigurandū legit transfiguratū &c. Cui Roffen. Ex alijs audiui muſe eſſe quosdam codices & ſane uetuoſtos, in quibus habetur transfiguratum &c. Recte ergo mentitus es in caput.

Mendacium xc. cap. eo. Oecola. Dixerat enim ſupra &c. Cui Roffen. Et hic mentiri non erubeſcis quo falſam tuā poſitionem uel mendacio tuearis. Neq; em̄ de Iudæo quum loquutus eſſet, deq; Eunomiano aut cæteris hæreticis altarium ullam fecerat mentionem. Recte ergo mentitus es in caput.

Mendaciū xci. cap. xxxvi. Oecol. Origenes quoq; ſuper Leuit. &c. Cui Roffen. Et hic plane falſariū te deprehendet, quiſquis attentius Origenem legerit. Neq; enim ibi uerbum dei cum euchariftia confert Origenes, ſed cum panibus propoſitionis. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū xcij. cap. eo. Oeco. Quāto magis hoc de uerbo dei &c. Cui Roffen. Nō iſtud o falſarie dixit Orige. &c. Re.

Mendaciū xcij. ca. xxxvij. Oeco. Quo circa diuus Auguſtinus prudenter monebat non minus peccare negligēter audientem uerbū dei, quā corpus dñi manducantem indigne, proinde non minorē uerbi quā euchariftiæ habendā rationē. Cui Roffen. Et hic ſimiliter te falſariū & mendacem præbes.

Nulq;

D. IOHANNIS FABRI.

Nusq̄ em̄ dixit Augustinus quæ narras &c. Recte ergo.

Mendaciū xciiij. cap. eo. Roffen. Sed neq̄ uerū est si quis hoc dixisset. Nam irreperere facile potest in unū quemlibet audiendi uerbi dei negligentia, neq̄ propterea mortis Christi reus habendus est. At quisquis indignū manducat (uti Paulus testat̄) reus erit corporis & sanguinis dñi, dānationemq̄ sibi manducat, non dijudicās corpus dñi. Recte ergo men.

EX LIBRO QUINTO.

Mendaciū xcv. ca. ij. Oec. Est igit̄ uidere in cœna illa &c. Cui Roffen. Reddas quæso uel unū uerbū cœnæ, quod istud testet̄, nempe quod dñs noster Ihesus ex æquo redemptor sit, tam̄ eorū qui præcesserant, quā eorū qui sequuti sunt. Recte.

Mendaciū xcvi. cap. iij. Oeco. In hoc uno fœliciores sumus &c. Cui Roffen. Hoc plane falsissimū est, sicut & cetera, quibus a nobis dissentis. Et quoniam ea dicis, citra quamuis probationem, eadem facilitate qua tu producis, ea nos exhibamus. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū xcviij. cap. iij. Oecol. Christus lux mundi &c. Cui Roffen. Manifeste hic falsum interseris, dum interpretaris hoc pasca, quod tātōpere iam edere desiderauit, Christus agnū fuisse pascalē. Nam in hac interpretatione tibi cum primis reluctat̄ Tertullianus tuus, quē tibi fauere tantōpere iactas, quanq̄ aliter omnino sentiat atq̄ tu. Is em̄ per contemptum agnū illū ueterē ueruecina iudaica uocat, quæ & affirmat per perā oblectare potuisse Christū. Recte ergo mentit.

Mendaciū xcviij. cap. eod. Oeco. Gaudeo quod & in illo figurali agno &c. Cui Roffen. Dic unū quæso uerbū ex tota cœna quod istud doceat. An dixit quando carnes agni comederent. Hoc est corpus meum, aut quando sanguis agni fundebat̄. Hic est sanguis meus. Quod si de pane tantū & uino Christus hæc dixerat, & nihil simile de carnib⁹ agni, quid nō tepuder huiusmodi nugas cōminisci, quibus hoc sanctissimū eucharistiæ sacramentū denigres &c. Recte ergo mentit.

O o iij

A C T A

Mendaciū xcix. cap. eo. Oeco. Proinde calicē illū &c. Cui Roffen. Nō aliud Oeco. sicut tu p tuo more scripturas ubiq; deprauas, sed hoc ipsum bibit, docet hāc rem aptius Matthaeus & Marcus. Sic em̄ apud eos Christus loquit̄. Dico aut̄ uobis, Non bibā post hāc ex hoc fructu uitis &c. Recte ergo.

Mendaciū c. ca. eo. Oeco. Quid em̄ mihi tam desiderabile &c. Cui Roffen. Quid eiusmodi lacrimis diffusis Oeco. desiderium quod ad rem pertinet, de quo Lucas tradidit, erat comunicandi corporis sui charissimis suis, & tu lectoris animū hinc auertere studeas, ut ille nescio cuius alterius rei desiderium attendat. Re.

Mendaciū ci. ca. v. Oeco. Et huc usq; ea &c. Cui Roffen. Et hoc utiq; falsum esse constat ex supradictis &c. Recte ergo.

Mendaciū cij. cap. vi. Oeco. Nam fere eodem tropo &c. Cui Roffen. Falsum est igitur quod de agno Moses id uoluit intelligi &c. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū cij. ca. eo. Oeco. Et quare est phasē &c. Agnus ibi nusq; phasē dictus est, sed ritui & religioni quae in edendo agno obseruabat̄, uocabulū istud inditū fuit &c. Recte er.

Mendaciū ciiij. cap. eo. Oeco. Et sicut agnus dicit̄ pascha &c. Cui Roffen. Satis abunde superius ostendimus agnum ueterem non esse pascha &c. Recte ergo mentitus es in ca.

Mendaciū cv. cap. vij. Oeco. Non corpus sed sanguinē uocat̄ testamentū &c. Cui Roffen. Cæterū quod sanguis testamentum sit approbare nullo modo possumus. Neq; enim Christus aut quisq; euangelistarū istud unq; asseruit &c. Recte.

Mendaciū cvi. cap. eo. Oeco. Etenim lex fœdera &c. Cui Roffen. Nō hāc de sanguine agni scripta sunt, sed de sanguine uitulorū q; nihilominus figura sanguinis Christi fuerat. Re.

Mendacia iiij. cap. ix. Oeco. Itaq; si cognouerimus quomodo poculū &c. Cui Roffen. Vbi semel absurdū unum admiserimus, necessum est ut inde cōplura sequant̄ alia. Quare nobis hāc per ordinē singula neganda sunt. Et primo quod testamentū hic accipit̄ pro figura testamenti. Deinde quod poculum

D. IOHANNIS FABRI.

culum sit nouū testamētū magis quā cratera Mosaica fuerat
uetus testamētū. Tertio negamus poculū esse sanguinē, id
quod nullus euangelistarū asseruit. Postremo nec recipimus
esse figurate corpus, sed uerū Christi corpus asserimus specie
panis obiectū. Nā illa oīa deducis ex manifesto falso principio,
quū dicis poculū esse figurā testamētī noui &c. Recte er.

Mendaciū cxi. cap. x. Oeco. Adeo multū in memoria pas-
sionis sitū est &c. Cui Roffen. Magni certi momenti semper
est memoria passionis Christi, uerūtamen Origenes nō hoc
loco de nuda passionis memoria loquit, ut tu uideri uis, sed
de cōmemoratione quæ sit per hūc sacro sanctū panem, nem-
pe Christū in hoc sacramento &c. Recte ergo mentitus es.

Mendaciū cxij. Oeco. Sane panem ac poculum &c. Cui
Roffen. Hic obserua lector quod nullam huc usq; scripturā,
quæ præ se ferebat quicq; pbabilitatis attulit, quin potius ar-
tificio uerborū eas quas adduxit, inuertere laborauit, quo si-
bifauere uiderentur, quemadmodū & iam facit hic cum Pau-
li uerbis &c. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū cxiiij. ca. eo. Oeco. Quemadmodū & in episto-
la ad Hebręos &c. Cui Roffen. Non sic habet Paulus ut tula-
gis eum qui in cœlis est, sed eum qui de cœlis est &c. Recte.

Mendaciū cxiiij. cap. xij. Oecol. Et limpidius super il-
lud &c. Cui Roffen. Frontem impudentissimā, qui tam pi-
um auctorem mutilare non erubescis, quo tuo magis institu-
to uideatur inseruire. Sustulisti enim hic e medio dictionem
unam, hanc uidelicet memores &c. Recte ergo mentitus es.

Mendaciū cxv. cap. eo. Oecol. Sed uult panem & uinum
significare &c. Cui Roffensis. Hæc ergo potius expressisset
Ambrosius. Sed de his ne uerbum quidem loquutus est &c.
Et paulo post. Pendet enim adhuc sententia, quā & truncatā
recensuit more suo, quoties dolū cōminiscit &c. Recte er.

Mendaciū cxvi. cap. eo. Oeco. Attēde lector qd dicat &c.
Cui Roffensis. Non ita subdole sicut tu recenseres, Ambrosius
tradidit.

A C T A

tradidit. Sic enim tu legis beneficij (ait) dñi sanguis est. Ambrosius ita beneficij dñi sanguis testis est. Recte ergo men.

Mendaciū cxvij. cap. xiiij. Oeco. Ita per sacratillimā mentis fam &c. Cui Roffen. Et saluat & docet habet Chrysoftomus, non ut tu recenses ut saluat. Et habet bonorū, ubi tu legis doctos. Sic per uertere studes omnia. Recte ergo mentitus.

Mendaciū cxviii. cap. xvi. Oeco. Et quid est inquis, quod ad Hedibiā &c. Cui Roffen. Hoc adiunge uerbis ante recensitis, & nihil ambiges lector de Hieronymi sententia &c. Et sequitur. Sed nos ea quæ sequuntur, quæq; more suo sycophantico subtrices Oeco. subscribamus &c. Recte ergo.

Mendaciū cxix. cap. xvij. Oecol. At nunc purius opinor &c. Cui Roffen. Quid ais Oeco. Ex quibus iudeorū uerbis istud accepisti &c. Et paulo post, Sup modo carnis edendæ contentio tota fuit, & tu falsarie cōtentionē falso trahis ad uiuificandi modū, ita semper tui similitudines. Recte ergo.

Mendaciū cxx. cap. eo. Oeco. Præstruenda erit fides &c. Cui Roffen. Illic scalpis ubi nihil oportet. Istud autē transis, quod Cyrillo præcipit &c. Recte ergo mentitus es in.

Mendaciū cxxi. cap. eo. Oeco. Nunq̄ persuadetur &c. Cui Roffen. Verum quidem istud est &c. Sed quod hoc pertransis &c. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū cxxij. cap. eo. Oeco. Iam quæ is disputatio &c. Cui Roffen. Iam putas auditorū animos ita nugis occupatos tuis ut liceat tibi dicere quicquid libebit. Si partius mentieris, aliquāto maior esset habēda tibi fides. Nunc autē quū mendatijs ubiq; scateas, q̄s etiā uera dicendi facile credat. Non est ut dicis, quod in hoc tota cōsistat disputatio &c. Recte er.

Mendaciū cxxiij. ca. xix. Oeco. In summa ad quoscunq; &c. Cui Roffen. Nunq̄ erit mendatorū tuorū finis &c. Recte.

Mendaciū cxxiiij. cap. eo. Oeco. Id quod multis impostur &c. Cui Roffen. Et istud quoq; falsissimū est &c. Recte er.

Mendaciū cxxv. cap. xx. Oecol. Quo tamen loquendi modo

D. IOHANNIS FABRI.

modo &c. Cui Roffen. Nunc fere te diu præbes non mendacem &c. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū cxxv. cap. xxi. Oecol. Scio libellos &c. Cui Roffen. Sic enim consueverunt heretici semper in eos libros qui suis dogmatibus aduersabantur, caninum infingere dentem &c. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū cxxvi. cap. eo. Oeco. Ambrosiū em̄ testem &c. Cui Roffen. Vbiq; mendacia spargere nō erubescis. Recte.

Mendaciū cxxvij. cap. xxij. Oecol. Quis de potentia &c. Cui Roffen. An non istud o mendax Oeco. satis est ad comprobandū Christi factū &c. Recte ergo mentitus es in.

Mendaciū cxxviii. cap. eo. Oeco. Verum author sibi &c. Cui Roffen. Et hoc rursum non caret mendacio &c. Recte.

Mendaciū cxxix. cap. xxiii. Oeco. Quantum mihi notus est Augustinus. Cui Roffen. Arbitror omnino te nosse &c. Et paulo post. Vt nemo nisi perditissima pertinaciæ fuerit resluctari possit &c. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū cxxx. cap. eo. Oecolam. Augustinus in epistola &c. Cui Roffen. Hic principio quis non uider falsariū esse te, qui longe aliter Augustinū recenses, quam ipse aut dixerit aut cogitauerit &c. Recte ergo mentitus es in caput tu.

Mendaciū cxxxi. cap. eod. Oeco. Magister colligit ex dictis &c. Cui Roffen. Sed quia falsum impingis magistro, nō sinemus & hoc mendaciū inultū esse. Recte ergo mentitus.

Mendaciū quinq; cap. xxv. Oeco. Fatef Augustinus &c. Cui Roffen. Non satis fuit principio mentitū esse, cum impigerit Augustino simpliciter dixisse quod sacramentū corporis Christi corpus Christi est, quod tamen absolute non dixit Augustinus. Nunc aut̄ illico, mendaciū aliud adnectit & tertium & quartū & quintū ut iam uidebis lector &c. Recte er.

Mendaciū cxxxvij. cap. eo. Oeco. Et nihilominus si patris &c. Cui Roffen. En & alterum mendaciū. Neq; enim & istud Augustinus dixit &c. Recte ergo mentitus es in caput.

A C T A

Mendaciū cxxxviiij. cap. eo. Oeco. Et significat fidem &c.
Cui Roffen. &c. Nec istud Augustinus dixit &c. Recte er.

Mendaciū cxxxix. ca. eo. Oeco. Et propterea quāuis &c.
Cui Roffen. &c. Habes hic & quintū mendaciū &c. Recte.

Mendaciū cxi. cap. 20. Oecol. Nam si Augustinus adesse
diceret &c. Cui Roffen. At falsissimū est, quod iam suadole
quali collectū recenset. Nempe quod nō ad sit Christi corpus
huic sacramento. Istud Augustinus nusq̄ dixit &c. Recte.

Mendaciū cxli. cap. xxvi. Oeco. Quid enim his uerbis ur
get &c. Cui Roffen. Tu multa quidā intermisces, de quibus
neq̄ Christus nec Augustinus locutus est quicq̄, & ea subtr
ces, quæ ad rem magnopere pertinent &c. Recte ergo men.

Mendaciū cxliij. cap. eo. Oeco. Quomodo igitur hinc col
ligitur &c. Cui Roffen. Ita linguam tuam assueuisti menda
cijs, ut ne queas uera loqui. Falsum est quod hoc euangelista
rum narratio non habeat &c. Recte ergo mentitus es.

Mendaciū cxliij. cap. eo. Oecola. Imo præcedentia &c.
Cui Roffen. Mendacium & istud est, quod tu quicq̄ huius
modi commonstrasti, imo res ipsa manifeste contrarium in
dicat. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū cxliij. cap. xxviiij. Oecola. Neq̄ hæc noua &c.
Cui Roffen. Sed tuo more semp̄ multas authoritates &c. Recte.

Mendaciū cxlv. cap. xxx. Oeco. Aut responde &c. Cui
Roffen. Iam quum effuderis omnes nugæ tuas, nihil hâbens
residui ad priores denuo confugis, eas iterato præducens in
medium. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū cxlvi. cap. eo. Oecol. Deniq̄ si mox, Cui Roff
fensis. Quis dixerit corpus in animam inuolare, quemadmo
dum tu fingis &c. Recte ergo mentitus es in caput tuum.

Mendaciū cxlvij. cap. xxxv. Oeco. Tam ardua præscribit
Cui Roffen. Sic ubiq̄ scripturas te peruertere nō pudet neq̄
uereris aut homines aut deum &c. Recte ergo mentitus es.

Mendaciū cxlvij. cap. xxxvi. Oecol. At qui ut illis &c.
Cui

D. IOHANNIS FABRI.

Cui Roffensis. Quis æquanimiter tollexare poterit hæc tam
crassa mendacia tua &c. Recte ergo mentitus es in caput.

Mendacia septem cap. ult. Oeco. Demonstratum est &c.
Cui Roffen. Mendacijs assuetus, mendacissimum item epis
logum in hoc exitu colligis. Illic uide Roffen. septem huius
ementitoris mendacia ex ordine numerantem &c.

Hæc sunt mendacia, quæ certe obiter ac quasi aliud agens
inueni & huc adnotari, quod conat⁹ est uir dolosus totum mudo
eruerere oculos, & fingere credulos, priscos sanctos patres &
doctores contra diuinum sacramentum suis partibus subscripsisse.
Ego si uoluisssem lector ex Birckhaymero Norinbergensi sexa
ginta plus mendacia, istius sub hoc sole mendacissimi uiri ad
numerare potueram. At quæ paucis post diebus singulare ad hoc
institutum mendaciorum Zwinglij & Oeco. libellum in lucem expref
surus sum, his iam numeratis nostris Heluetijs notum facere uol
ui, ut si lippi sint, palpent ramentum, quibus mendacijs plus ceter
is Lutheranis in eucharistia ueritate per hunc neque uirum in er
roris abyssum delapsi sint. Similibus quadringentis mendacijs,
& affectata nugandi impostura nouissime in sua hæretica, ali
nina, indocta & laica disputatione Bernens. habita simplicibus
& idiotis imposuerunt, & a sancta matre ecclesia talibus im
pudentissimis mendacijs atque præstigijs desciscere fecerunt.
Quæ nisi uera fecero, uolo ut a xij. Heluetiorum cantonibus in
uita & corpus meum animaduertat, sententiaque absque ulla miseri
cordia ferat. Rem tamen omnem illius præsumptæ & stultis
simæ disputationis tam claram & apertam ob oculos tibi lector
ostensuri sumus paucis post hebdomadis, ut cernere tibi par
teat, quibus laqueis indoctam plebeculam illam (etiam data
ad hoc opera) deceperunt. Tu interim uale lector, & aurem
unam nobis integram & apertam eustodito, quæ tibi eluce
scat, quid inter nostram Badensem orthodoxam & catholi
cam disputationem, atque Bernensem mendacissimam discrimi
nis inter sit.

A C T A
QVINTA PARS IOHANNIS

Fabri, de consilioꝝ generaliuꝝ unanimi consensu in ueram Christianā doctrinam.

AD Fabrum redeo, qui quum hac quinta parte inter generalia & prouincialia concilia distinxisset, generalibus ibidem quindecim enumeratis euangelicoꝝ hæreticoꝝ doctrinæ contrarijs eam fidem tribuit, ut nephas censeat, contemptis illis ad istoz alioꝝ tragœdias & fabulas cōfugere, quippe quod illa generalia concilia a Veritatis Christianæ tramite nunq̄ aberrarint. De sinodalibus secus adserit. Necessarias ergo & longe grauiores causas nobis adferant hæretici nostri oportet, & non similia supra memorata mendacia, si persuadere nobis uoluerint, hoc quod iam tot seculis tenuit populus Christianus cum suis doctoribus, & in hunc usq̄ diem tenet ecclesia, pernitiōsa & impia esse dogmata nostra, tū uero præcipue sine quibus nemo potest esse saluus. Credemus scilicet prædicatū euangelii tāta cæcitate in ecclesia resedisse, & post apostolos nullū præter hos sycophātas ueritatē nobis euangelicā tradidisse. Certe hoc facturi quando ab omni ratione fuerimus alieni. Interim quā diu perfecta fungemur ratione, cōcilia, sanctos doctores, martyres, & catholicā ecclesiam, non sumus cum his nebulonibus permutaturi. Et quia iam satis notū factū est rem a uerbis sanctæ Scripturæ non dependere, sed ex eoz falsis interpretationibꝯ ulro non patiemur perpetuo nobis ab eis obtrudi suas falsas asseuerationes pro uerbo dei. Neq̄ em̄ nobis bellū est cū uerbo dei, ut mendacijs suis credulis imponūt, sed cū hæreticoꝝ peruerfissimis & falsissimis, simul atq̄ euentis glossis & expositionibus.

SEXTA PARS ARGVMENTA

tionum D. Iohannis Fabri in Zwinglium.

PArte sexta inconstātis doctrinæ Zwingliū arguit, quod in suorum articuloꝝ libro, toties Christi corpus & sanguinem fatetur esse præsentia in sacramēto, a quo tamen pesturpissime

D. IOHANNIS FABRI.

turpissime deciderit, prioris doctrina non oblitus modo, sed orthodoxæ fidei bellum ea de re indixit obstinatissimum. Contra quam opinionem Matthæi allegat dilucida uerba ca. xxvi. Post ratione exprobrat pertinaciam uiri, quod nulla ratio paratur in uetustis huius uitæ temporibus, Christum tropo loquutum, apostolosq; parabolis suspendisse. Marcus item xiiij. idem meminit, & Lucas xxij. tam (inquit) clare ut a nullo nisi obstinatissimo negari possit. Quibus & Paulus consonanter adscribit i. Cor. i. Multa quæ & alia in Zwingliū ex sacris literis detorsit argumēta, quæ quū in disputatione D. Eckij habita fuere hic breuitati studens demissa feci.

Tandem disputatione sua in compendium redacta, missæ sacrificiū rationibus disquirat, textibus sacrarum literarū claris, concilioꝝ testimonio, authoribus uetustissimis, prophetis Danielis, Malachia, inuincibilibus, ut nihil superesse relinquat, quo illis tam irrefragabilibus spretis atq; contemptis has euangelicas simias imitaremur. Libro suo tandē daturus modū cōmunicandū sub una specie nouē ex iustis causis asserit. De prouidentia dei disputat & arbitrii nostri libertate aduersus Zwingliū, deq; sanctorū inuocatione, de imaginū ueneratione, de ceremonijs, excōmunicatione, purgatorio, fide. Ne nimium tamen opere in his paradoxis infumamus, & liberoster in mensuram ingentem (& ob id lectori onerosam) increseat, uoluimus uiri studium, & miram in re Christiana diligentiam uerbis dumtaxat generalibus meminisse, quæ si quis cupiat singula exactius peruestigare, hunc ad doctoris Fabri, propria scripta remittimus.

Finis Actoꝝ D. Iohannis Fabri.

Pp iij